

poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta

Sindikata naj bo nosilec naprednih idej v smeri decentralizacije delavskega samoupravljanja

XVI. občni zbor občinskega sindikalnega sveta Domžale 12. jan. 1963 je bil v znamenju pregleda uspehov in neuspehov ter problemov, ki se porajajo v zvezi z gospodarjenjem, problemi proizvodnje, načrtovanjem, decentralizacijo upravljanja, delitvijo dohodka in družbenega standarda.

Pri ugotavljanju proizvodnje v gospodarskih organizacijah je bilo ugotovljeno, da je v nekaterih podjetjih zaznamovan znaten padec storilnosti, osebni dohodki pa so nesorazmerno rasli ali pa ostali na isti višini. Zaskrbljujoče neskladje med že izplačanimi večjimi OD ob manjši vnovčeni realizaciji nas opozarja, da morajo sindikati vložiti maksimum naporov za boljše in smotrnejše gospodarjenje s sredstvi. Pri tem je treba upoštevati in stalno izpopolnjevati sistem delitve OD, o vseh neskladjih obveščati kolektiv, ker lahko površne informacije in površno poznavanje sistema delitve privede gospodarsko organizacijo v težak gospodarski položaj in tudi do nezaupanja članov kolektiva do samega sistema delitve dohodka.

Prav tako je bilo ugotovljeno, da za gospodarske probleme komune nekatere gospodarske organizacije nimajo poslušnosti, ampak, da se zapirajo same vase, kar v prvi vrsti škoduje njim samim, se odraža pri družbenem standardu ter ustvarja nemogoče odnose občanov — proizvajalcev do komune in v skrajni meri do naše družbene skupnosti. Sindikati in sploh vse družbeno-politične organizacije naj bi se ostro postavile po robu takim in podobnim primerom kjerkoli in v kakršnikoli obliki bi se še pojavljali.

Z mednarodno blagovno izmenjavo se tudi mi uvrščamo v mednarodno delitev dela, kar sindikatom neposredno nalaga nalogo, boriti se za hitrejše, večjo in cenejšo proizvodnjo. To pa v današnjih pogojih ne moremo več doseči samo z večjim fizičnim prizadevanjem proizvajalca, oz. to ni edina rešitev. Kolektivi morajo stremeti za tem, da z boljšimi, sodobnejšimi tehnološkimi postopki, z rentabilnejšimi naloženimi investicijami v rekonstrukcije, modernizacijo in mehanizacijo ter s poslovnim sodelovanjem z drugimi kolektivi ustvarijo pogoje za prodor na zunanje tržišče. Naši kolektivi so v pre-

teklem obdobju, zavedajoč se možnosti prodaje na zunanjem trgu, izvozili za 1.400.000 dolarjev svojih izdelkov kar je vsekakor uspeh. To pa nas ne sme uspraviti. Sindikati naj bi v bodoče stremeli za tem, da bodo integracijski procesi, mehanizacija, avtomatizacija, specializacija ter v skrajnem primeru tudi spajanje podjetij, seveda na podlagi temeljitih ekonomskih analiz, poglavitno vodilo v našem gospodarstvu.

Vzporedno z integracijskimi procesi je nujno potrebno skrbeti tudi za kadre v naših delovnih organizacijah. Marsikje še vedno prevladujejo različne oblike obrtniškega načina proizvodnje. Nosilci takšnega načina proizvodnje še vedno vežejo na sebe širok kompleks različnih organizacijskih, tehničnih, tehnoloških in družbenih funkcij vezanih na sam potek proizvodnje. V takih pogojih prevladuje rutinerstvo, praktikizem in formalizem ter so zaradi takih skrajno nezdravih po-

javov različne službe kot so: kontrola, zajemanje stroškov, priprava dela ter številne druge službe nepopolne in nerazvite, da bi v praksi uporabljale dognanja sodobne tehnične in ekonomske znanosti. Takšna koncentracija določenih funkcij v rokah poedincev onemogoča afirmacijo mladih sposobnih strokovnih kadrov. Tako imamo tehnični kader, ki opravlja povsem administrativna dela, kljub temu, da bi se v delovni organizaciji z malo perspektivne miselnosti, lahko strokovno zaposlil.

Ena poglavitnih nalog sindikatov v bodočem obdobju pa so vsekakor statuti delovnih organizacij. Tu se bomo konkretno spoprijeli s primeri okorele miselnosti, ki iz različnih vzrokov vztraja na preživetih pozicijah. Po drugi strani pa se moramo spoprijeti z lastno miselnostjo o demokraciji. S statuti si moramo ustvariti take delovne odnose in tako organizirati take delovne odnose in tako organi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V dvorani Skupnosti socialnega zavarovanja v Domžalah je bila 3. februarja letna konferenca občinskega združenja vojaških vojni invalidov, ki ima 695 članov. Glavne teme v razpravi so bile: stanovanja za člane, ureditev invalidnin, zaposlovanje invalidov in njihovo strokovno usposabljanje ter iskanje novih oblik seznanjaja mladine z dogodki iz NOB. Na sliki: udeleženci med razpravo

Glavni poudarek je bil na kmetijstvu

V zadnji številki našega lista smo obširno poročali o občinski konferenci SZDL, ki je bila dne 27. 12. 1962 v Domžalah, in navedli, da je bila osnovna tema celotnega poteka modernizacija kmetijstva v občini. Na tem plenumu so bili sprejeti tudi obsežni sklepi za hitrejšo pot v naprednejšo obliko moderne in specializirane kmetijske proizvodnje.

Ker so ti sklepi kašipot za delo v bodoče in zanimivi za občane, jih danes objavljamo v celoti:

Na podlagi poročila, referata in razprave na konferenci daje komisija za hitrejši razvoj socializacije kmetijstva in podružbljanja gozdarstva v občini Domžale, ki je v taki fazi, da je treba vložiti maksimalne napore vseh naprednih sil za njih rešitev, sledeče sklepe in priporočila:

1. Kjerkoli se vrše razprave o kmetijstvu, jih je treba usmerjati s perspektivnih gledišč našega kmetijstva v širšem obsegu. Spoznavati moramo problematiko kmetijstva okraja, republike in zveze in jo iz te perspektive usmerjati tudi v občini. Za ustvarjanje tržnih viškov in za ureditev trga ima možnost predvsem družbeni sektor kmetijstva z moderno in specializirano proizvodnjo. Zato je treba stalističa vseh družbenopolitičnih sil v občini uskladiti, da bomo šli v akcijo z enotnimi koncepti.

2. Da je družbeni sektor kmetijstva v občini prišel do sedanje stopnje razvoja, je bilo vloženih 2,5 milijarde družbenih sredstev. Vsi pristojni organi — svet za kmetijstvo, zbor proizvajalcev, kolektivi kmetijskih organizacij — naj poskrbe, da bodo začeti objekti čimprej usposobljeni za polno proizvodnjo. Poiskati moramo vse možne vire za nadaljnje investicije, ki so za dograditev objektov še potrebne.

3. Eden glavnih elementov, ki onemogoča maksimalno proizvodnjo, ki bi bila ekonomična in rentabilna, je pomanjkanje kmetijskih površin. Poiskati moramo vse možnosti, da bo v naslednjih treh letih odkupljena ali z zakupnimi pogodbami vključena v socialistično kmetij-

stvo vsa tista zemlja, ki je primerna za mehanizirano obdelovanje. V tej akciji mora sodelovati socialistična zveza in nuditi vso pomoč arondacijskim komisijam in kolektivom kmetijskih organizacij. Tudi politične sile v kolektivih nekmetijskih gospodarskih organizacij, ki zaposlujejo polproletarce, naj dajo vso pomoč in podporo v akciji za pridobivanje zemljišč. Kmetijske organizacije morajo poskrbeti, da bodo vse pridobljene kmetijske površine v najkrajšem času usposobljene za intenzivno proizvodnjo v kompleksih z izkoriščanjem mehanizacije in agrotehnike.

4. Pristojni faktorji naj pregledajo, kako so v občini izvedeni predpisi o zemljiškem maksimumu, ki je za kmetovalce 10, za ostale pa 3 ha.

5. Posebna skrb socialistične zveze je, da bo utrjevala in krepila v vseh kmetijskih organizacijah organe samoupravljanja in razvijanje ekonomskih enot. To omogoča točnejšo evidenco, iskanje notranjih rezerv za zniževanje proizvodnih stroškov in stimulatивnejše nagrajevanje po vloženem delu na podlagi dviga storilnosti. Tako bodo kmetijske organizacije prej prišle do prepotrebne rentabilnega gospodarjenja.

6. Dosedanje zaposlovanje občanov domače občine v kmetijske organizacije ni bilo zadovoljivo. Da bomo uspešneje reševali probleme zaposlitve za delo sposobnih kmetovalcev, je dolžnost vseh družbeno političnih organov in organov za zaposlovanje delavcev, da usmerjajo kmetijske delavce v kmetijsko proizvodnjo. Danes potrebujemo priučene in kvalificirane kmetijske delavce za specializirano proizvodnjo. Omogočiti jim moramo pridobivanje primerne strokovne izobrazbe. Organi upravljanja in politične sile v kmetijskih organizacijah morajo posvetiti več skrbi dvigu življenjske ravni kmetijskih delavcev.

7. Za reševanje problemov v kmetijstvu in socialnih problemov, je treba poiskati možnosti za ustanovitev posebnega sklada za kmetijstvo pri občini. Pristojni organi naj poiščejo dotok sredstev v sklad iz takih virov, da bo reden in stalen (del zvišanih davkov, del sredstev prodane zemlje za gradnje, del sredstev iz naslova žaganega lesa, prodane živine, odkupljene zemlje itd.).

Pristojni organi občine naj vse nastale probleme na predlog krajevnih družbenopolitičnih faktorjev rešujejo individualno in sproti.

8. Sprejeti odlok o agrominimumu je treba izvajati in zahtevati proizvodnjo, ki jo odlok predpisuje. Zato je treba utrditi službo kmetijske inšpekcije pri občini, ji omogočiti ukrepanje v primerih neizvajanja predpisov s področja kmetijstva, ji urediti primerno nagrajevanje in omogočiti rabo prometnih sredstev, da bo njena intervencija pravočasna in učinkovita.

9. Svet za finance bo moral pristopiti k reviziji davčne politike. To je treba izvesti tako, da bo podlaga za davčno

odmero dohodek, ustvarjen na podlagi odloka o agrominimumu v nižinskem, v hribovitem predelu pa naj bo davčna odmera taka, da bo spodbujala kmetijske proizvajalce k intenzivnejši proizvodnji, da pa davek ne bo povzročal socialnih problemov.

10. Da bi zagotovili dovolj površin za pridelovanje krompirja in vrtnin, je nujno pristopili k melioriranju področja Rače in Radomlje. Pristojni občinski organi naj čimprej analizirajo in poiščejo elemente, ki ovirajo začetek del, poiščejo možnosti za pridobitev potrebnih sredstev ter s svoje strani omogočijo začetek del.

11. KZ Lukovica, ki ima poleg odgovorne naloge razvijati lastno proizvodnjo v Moravčah, sadne plantaže v Radomljah, Rafolčah in Češnjicah, mora čimprej pristopiti k analizi hribovitih področij Crnega grabna in Moravč, kjer ni mogoče razvijati socialističnega kompleksnega kmetijstva. Z okrepljenim strokovnim kadrom mora te predele iztrgati drobno lastniški in heterogeni proizvodnji, predvideti rajone in vključiti kmetovalce v tako proizvodno sodelovanje, da bodo vključeni v specializirano proizvodnjo krme, stelje, krompirja, vrtnin, vzgoje in pitanja telet itd. S tem bo tudi tem zasebnim kmetijskim proizvajalcem omogočena večja storilnost in zviševanje dokaj nizkega življenjskega standarda.

Zaradi proizvodnega sodelovanja naj zadruga v sodelovanju z obrati Agrokombinata omogoči zamenjavo vse živine plemenčavke pasme s sivorjavo.

12. Podružbljanje gozdov prepočasi napreduje. SZDL in pristojni organi gozdarstva morajo poskrbeti, da bodo občani točneje seznanjeni s cilji in namenom podružbljanja gozdne proizvodnje. Zasebnim gozdnim posestnikom je treba dokazovati, da pomeni proizvodno sodelovanje s podružbljanjem gozdov moderno in smotrnejše gospodarjenje, ki bo prineslo večjo korist družbi in posamezniku. Za malomarno gospodarjenje z gozdovi, prestopke nestrokovnega dela in črne sečnje morajo pristojni organi uporabljati pogostejše tudi najostrejšo kazen — odvzem gozda za določen čas.

13. Pri uresničevanju politike za socializacijo vasi ima pri zadrugi važno vlogo zadrugi svet. Idejno politični vzgoji članov zadrugnega sveta morajo SZDL, Delavska univerza in drugi politični faktorji posvetiti veliko več skrbi kot doslej. Ze sedaj je treba premišljeno pripravljati kandidate za nov zadrugi svet iz vrst tistih kmetijskih proizvajalcev, ki so se v največji meri vključili v trdnejše oblike kooperacijskih odnosov.

14. Vse akcije kmetijskih organizacij pri nadaljnji socializaciji kmetijstva in podružbljanju gozdne proizvodnje, se morajo tesneje kakor doslej povezovati z lokalnimi organi samoupravljanja in političnimi organizacijami, posebno s Socialistično zvezo, ki bo vodila celotno akcijo in politično pripravila teren.

(Nadaljevanje s 1. strani)

zacija proizvodnje, ki bo temeljila na čvrstih medsebojnih odnosih in čvrsti disciplini, ki ne bo dopuščala nobene samovolje v kolektivih. S statuti ne smemo uzakoniti demokracije za nekoga ali zaggarantirati OD nekomu, statut naj bo odraz skupnih ciljev organiziranih proizvajalcev in upravljavcev. S statuti je treba odločno kreniti naprej, nakazati smer razvoja delovne organizacije. Spremenjeni delovni pogoji zahtevajo, da uzakonimo tudi vsestransko vključevanje vseh tistih strokovnih sil, ki bodo tako na področju sodobne tehnologije, ekonomike, organizacije dela, finančne in komercialne službe, omogočile delovnim organizacijam čimbolj učinkovito izkoriščanje dosežkov sodobne znanosti in tehnike v prid dviga proizvodnosti in ustrezno tudi osebnega standarda.

Predlog statuta občine Domžale

V današnji številki nadaljujemo z objavljanjem predloga statuta naše občine, katerega je sestavila in daje v razpravo posebna komisija za statut pri ObLO Domžale. Tudi tokrat pozivamo občane, da ta predlog kritično pregledajo in dajo svoje pripombe, predloge in dopolnila. Vse pripombe in predloge naslavljajte na ObLO Domžale, komisiji za sestavo osnutka statuta.

II. DRUŽBENO EKONOMSKA IN POLITIČNA UREDITEV

1. Temelji družbenoekonomskih in političnih odnosov

11. člen

V občini Domžale predstavlja temelj družbenoekonomskih odnosov:

1. družbena lastnina proizvajalnih in delovnih sredstev;
2. pravica delovnih ljudi do delitve osebnih dohodkov po vloženem delu;
3. družbeno samoupravljanje z akumulacijo in skladi po delovnih organizacijah in drugih skupnostih občanov;
4. usmerjanje družbenopolitičnega razvoja in širjenja materialne osnove;
5. delo in uspehi dela, ki so edina osnova in merilo za materialni in družbeni položaj občanov.

12. člen

Osebna lastnina občanov je zajamčena v skladu z ustavo FSRJ in zakoni.

13. člen

Delovne organizacije vodijo in upravljajo delovni kolektivi neposredno in preko svojih samoupravnih organov.

14. člen

Delovne organizacije imajo svoje statute, kjer so natančneje določene njihove naloge in organizacija ter pravice in dolžnosti članov delovnega kolektiva in njihovih samoupravnih organov.

15. člen

Občani, zaposleni v državnih organih, družbenih organizacijah in združenjih imajo enako pravico do delitve osebnega dohodka po vloženem delu v istem sorazmerju, kakor pripada občanom, zaposlenim v delovnih organizacijah. Njihove samoupravne pravice so natančneje določene s pravilniki v skladu z določbami ustave, zakonov in tega statuta.

16. člen

Za uresničevanje potreb s področja komunalnih, stanovanjskih, gospodarskih, socialnih, zdravstvenih, kulturnih, prosvetnih, telesno-vzgojnih, tehničnih in drugih dejavnosti, ki imajo splošen pomen za življenje in delo v naselju in tudi za življenje in delo v občini, se občani združujejo v krajevne skupnosti kot neposredno obliko samouprave.

2. Pravice in dolžnosti občanov

17. člen

Občani imajo pravice in dolžnosti, ki jih določajo ustava, zakoni in ta statut.

Občan občine Domžale je vsaka oseba, ki je stalno prijavljena na območju občine Domžale.

18. člen

Samoupravljanje delovnih ljudi v občini Domžale na podlagi družbenega dela obsega predvsem te pravice in dolžnosti:

1. da samostojno ali po delavskem svetu in po drugih organih upravljajo delovno organizacijo, volijo in odpokličejo delavski svet oz. drug ustrezen organ upravljanja, da so voljeni v organe upravljanja, da odločajo o postavitvah na vodilna delovna mesta v delovni organizaciji;
2. da samostojno organizirajo proizvodnjo ali drugo dejavnost delovne organizacije ter določajo načrte in programe za njeno dejavnost in razvoj;
3. da odločajo o rabi družbenih sredstev in o razpolaganju z njimi ter da jih v dosego čim večjega učinka za delovno organizacijo in družbeno skupnost gospodarsko smotno uporabljajo, da zagotavljajo razvoj materialne osnove svojega dela in izpolnjujejo obveznosti organizacije do družbene skupnosti;
4. da razporejajo dohodek, ki pripada delovni organizaciji in delijo dohodek med delavce;
5. da urejajo medsebojna razmerja, pogoje za svoje delo in uresničevanje pravic do skupnega dela; da v skladu s splošnimi delovnimi pogoji določajo delovni čas v organizaciji, da odločajo o pristopu delovnih ljudi v delovno organizacijo in o drugih njihovih razmerjih z delovno organizacijo;
6. da izboljšujejo svoje delovne razmere; da organizirajo varstvo pri delu in počitek; da zagotavljajo pogoje za svoje

strokovno izobraževanje ter za dvig svojega osebnega in družbenega standarda;

7. da odločajo o združitvi delovne organizacije in po svojih izvoljenih predstavnikih sodelujejo pri upravljanju združenja, v katerem je včlanjena delovna organizacija, ter pri upravljanju organizacij;

8. da volijo svoje delegate v predstavniško telo občine zaradi odločanja o vprašanjih, ki so skupnega pomena za gospodarski, kulturni in splošni družbeni razvoj občine.

Pri uresničevanju samouprave so delovni ljudje v občini v skladu z ustavo, zakoni in tem statutom in statutom delovne organizacije odgovorni za svoje delo.

19. člen

Občani so dolžni, da se po svojih osebnih sposobnostih vključijo v delovne procese in s svojim delom ustvarjajo dohodek, ki je potreben družbeni skupnosti, njim in njihovim družinskim članom za kritje osebnih potreb.

20. člen

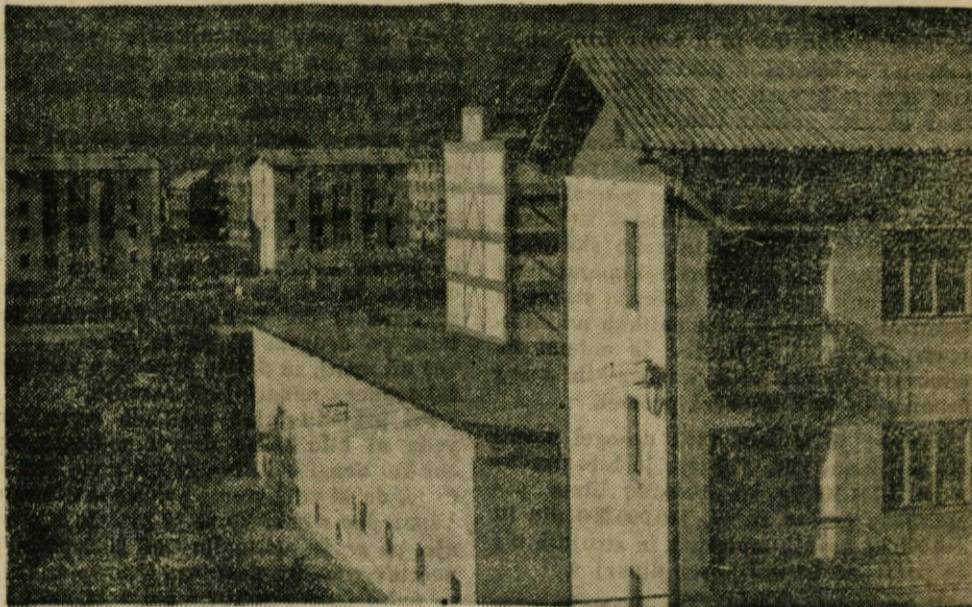
Občani, ki iz kakšnihkoli razlogov niso sposobni za delo in nimajo premoženja in ožjih svojcev, ki so po zakonu dolžni zanje skrbeti, imajo pravico do socialne pomoči v višini, ki jo s posebnim odlokom določi občinska skupščina.

21. člen

Občani, ki zaradi onemoglosti ne morejo izkoriščati svojega premoženja in ga odstopijo delovni organizaciji v družbenem sektorju, imajo pravico do socialne pomoči.

22. člen

Kmetje, na manj rodovitnih predelih občine in kmetje, ki so sodelovali v NOB, ki na svojih posestvih zaradi starosti ne morejo ustvarjati presežkov proizvodov in jim njihovi dohodki komaj zadoščajo za njihovo preživljanje, imajo v mejah zakonitih predpisov, katere predpisuje občinska skupščina, pravico do delne oprostitve davčnih obveznosti.

Pogled na novi del Domžal, zrasel pred našimi očmi, vendar komaj poznan

Bencinski servis »Petrol« v Domžalah

Dobri dve leti posluje v Domžalah edini bencinski servis v naši občini in v teh dveh letih je njegov promet potrdil, da je bil ta servis nujno potreben tako za potrebe lokalnega prometa kot tudi za prehodni in inozemski motorizirani turizem, ker je bila lokacija tako posrečeno izbrana in ima za v bodoče vse možnosti nadaljnjega razvoja in razširitve obsega dejavnosti na druge usluge, ki jih motorizirani turist potrebuje.

Ko bo v neposredni bližini črpalke zgrajen še turistični paviljon, ki je že v gradnji in katerega gradi Turistično društvo Domžale, bodo prehodni gostje dobili v tem paviljonu vse potrebne informacije turističnega značaja. Tu se bodo v prijetno urejeni okolici lahko odpočili in v gostišču tudi okrepili tako, da bosta črpalke s svojimi uslugami in pa turistična informativna pisarna dopolnjevali druga drugo in dvigali promet, obenem pa tudi omogočali domačim in tujim turistom, da spoznajo posebnosti Domžal in okolice in s tem prispevali k dvigu turističnega prometa, za kar imajo tudi Domžale s svojo lepo okolico dovolj pogojev, ki pa dosedaj še niso bili izkoriščeni. Oba objekta bosta v bodoče prav gotovo uspešno služila motoriziranemu izletniškemu turizmu ter prehodnemu inozemskemu turizmu, ki je prav na relaciji Avstrija—Jadran vedno močnejši. Želimo le, da bi bila turistično informativna pisarna dograjena in urejena do pričetka turistične sezone.

Domžalska bencinska črpalke podjetja »Petrol« je v letu 1962 povečala svoj promet v primerjavi z letom 1961 za 20%, medtem ko je podjetje »Petrol« v celoti dvignilo svoj promet le za 13%, kar dokazuje, da je domžalska črpalke med tistimi, ki so bile kar se prometa tiče v letu 1962 med najuspešnejšimi v celotnem okraju. Res je, da je k temu povečanju prometa prispeval v prvi vrsti dvig števila motornih vozil na področju Domžal in v okolici, vendar ima velik delež pri tem povečanju tudi hitra in dobra postrežba. V letu 1962 so namreč prešli na tako imenovano kombinirano postrežbo, tj. postrežbo, kjer več uslužbencev istočasno streže enemu vozniku in tako skrajšajo čas strežbe z vsemi delovnimi operacijami od nalivanja goriva do čiščenja stekel in kontrole pritiska v pnevmatikah na minimum. Ta način postrežbe je naletel na odobravanje pri vseh koristnikih uslug črpalke in tudi povečal promet.

Promet je v letu 1962 dosegel skoro 200 milijonov din. Pri tem je bilo prodanega 1.701.300 kg ali 2.040.000 litrov pogonskega goriva za car. 140.000.000 din in 240.000 kg raznih motornih in strojnih olj za približno 60 milijonov dinarjev.

V tem letu predvidevajo, da se bo promet zvišal samo še za 7%, to pa zato, ker

sta bili zgrajeni v bližini domžalske črpalke še dve novi in sicer v Kamniku in pa na Titovi cesti v Ljubljani, ki bosta vplivali na obseg prometa v Domžalah.

Na zvišanje prometa bi v precejšnji meri lahko vplivale tovarne iz Domžal in okolice, če bi potrebno pogonsko gorivo in olja nabavljale na domači črpalke

in ne v Zalogu, s čimer bi tudi prometni davek, ki sedaj ostaja zunaj občine, ostal doma. V letu 1962 je bilo samo v cestni sklad vplačanih 10.000.000 din (po 5 din na liter goriva).

Po prometu v sklopu ekonomske enote Ljubljana, ki obsega področje okraja Ljubljana, je bila domžalska črpalke na petem mestu za servisi na Šmartinski cesti, na Viču, na Celovski cesti in na Dolenski cesti, vsi ostali servisi, tako oni na Titovi cesti, v Stožicah, na Bledu, v Trbovljah, Škofji Loki in v Kamniku pa so ostali po prometu za domžalskim.

Servis zaposluje osem stalnih in enega honorarnega uslužbenca, v sezoni pa še dva do tri študente honorarno.

Bencinska črpalke v Domžalah, kakor jo je videl domači slikar-amater Milan Merhar

Tudi letos »Potrošniški sejem«

Upravni odbor Zavoda za gospodarsko propagando je že nekaj svojih sej posvetil razpravi o gradnji Komunalnega centra v Domžalah. Pri teh razpravah je ugotovil, da prav pomanjkanje potrebnih prostorov na ustreznem mestu zavira razvoj prenekaterih panog javnega življenja v Domžalah.

Da morajo dobiti domžalski občani urejen občinski center, je bilo sicer že davno ugotovljeno, vendar sta se pri praktični izvedbi srečali dve zamisli, ki sta se razlikovali v dveh poglavitnih vprašanjih. Po prvem konceptu bi se gradil center v obsegu, ki bo na skromen način zadovoljeval le del trenutnih kulturnih potreb, po drugem bi pa to zadevo rešili več ali manj, za daljšo dobo in v luči pričakovanega nadaljnjega razvoja.

Pri uskladitvi teh različnih mnenj seveda ni bilo težko doseči soglasja, saj eni kot drugi v bistvu želijo samo eno in to je, da bi se čimprej pričelo z gradnjo. Vzporedno s tem, ko se je pričelo z gradnjo, pa se je pristopilo tudi k dopolnitvi načrta v smislu enotnega koncepta. Tako so sedaj že odpravljene ovire te vrste in upajmo, da ni več daleč čas, ko bo začeta,

toda zaradi objektivnih težav prekinjena gradnja Komunalnega centra oživila.

S tem namenom se je ObLO Domžale tudi udeležil tretjega natečaja za investicijsko posojilo za gradnjo centra družbene prehrane. Ta sredstva bi pripomogla k rešitvi problema finančnih sredstev, ki jih zahteva osnovni program.

Vsi se zavedajo, da se nam je ta problem tako približal, da obstaja praktično samo ena možnost in sicer, da se poiščejo vse oblike in možnosti finančnih sredstev in to tako, da s tem ne bi bili prikrajšani drugi občinski centri, ki imajo pred seboj tudi zelo važne in neodložljive naloge.

Upravni odbor Zavoda je na januarski seji tudi sklenil, da bi v letošnjem polletju ponovno organiziral potrošniški sejem.

Ta velika sejemska prireditev bo v okviru občinskega praznika v dneh od 20. do 28. julija.

K sodelovanju bodo vabljeni le tista podjetja, ki zaradi odlične kvalitete svojih izdelkov in solidnosti cen uživajo ugled pri naših potrošnikih.

S seje OBLO Domžale

Občinski ljudski odbor je na svoji 30. seji z dne 29. 1. 1963 obravnaval poleg poročila sodnika za prekrške še prepise s področja socialnega varstva in zdravstvenega varstva in sprejel naslednje odloke:

1. Odlok o priznanju olajšav samoplačnikom pri plačevanju zdravstvenih storitev. Podoben odlok je občinski ljudski odbor sprejel l. 1958. Ta odlok pa je bil že zastarel, ker so v tem času izšli novi predpisi, kot je zakon o kmetijskem zavarovanju in odlok OLO Ljubljana o razširjenem zavarovanju ter v lanskem letu zakon o zdravstvenem zavarovanju, ki vključuje tudi obrtnike.

Navedeni odlok dopolnjuje vrzel v zdravstvenem varstvu za tiste kategorije občanov, ki po navedenih zakonih niso bili zajeti. Po tem odloku uživajo pravico do zdravstvenega varstva vse osebe, ki dobivajo socialno pomoč v eni ali drugi obliki, če niso zdravstveno zavarovane po drugih predpisih. Vsaka oseba, ki ima pravico do zdravstvenega varstva se bo morala izkazati pri zdravniku s posebnim potrdilom, ki ga bo dobila na krajevnem uradu svojega območja ali na občinskem ljudskem odboru Domžale. Za zdravila, ki jih bo predpisal zdravnik pa bo vsak upravičenec predložil recepte v potrditev pri istih organih, ki bodo izdali potrdilo.

Novost odloka je tudi v tem, da daje pravico do zdravljenja tudi alkoholikom in sicer v breme občinskih proračunskih sredstev.

2. Odlok o spremembi odloka o podeljevanju socialnih podpor. Ta odlok omogoča podelitev socialne podpore vsem tistim osebam, ki so onemogle ter brez premoženja in nimajo ožjih svojcev, ki so dolžni da zanje skrbijo. Te določbe je imel tudi stari odlok, vendar je razlika v tem, da so stalne socialne podpore povečane na 6000 din mesečno. Dalje se z novo sprejetim odlokom dodeljevanje socialnih podpor prenaša iz pristojnosti upravnega organa občine v pristojnost krajevnih odborov. Odslej naprej bodo krajevni odbori v mejah odloka samostojno odločali, komu in v kakšni višini se v konkretnem primeru dodeli socialna podpora.

Postopek za podelitev socialne podpore je naslednji:

Vsaka upravičena oseba naredi vlogo in jo predloži pristojnemu krajevemu uradu (za območje matičnega okoliša Domžale ObLO Domžale). Krajevni urad oz. upravni organ občine bo odstopil vlogo na krajevni odbor, oziroma na stanovanjsko skupnost. Ta bo o prošnji odločal in bo prošnji ugodil ali jo zavrnil s svojim sklepom. Odločbo o tem pa bo izdal krajevni urad.

3. Odlok o ustanovitvi sklada za socialno varstvo.

S tem odlokom je ustanovljen poseben sklad za socialno varstvo. V sklad se bodo stekala vsa sredstva, ki jih ObLO zagotavlja za socialno varstvo in otroško varstvo, dalje prispevki posameznikov in delovnih organizacij. Iz sklada pa se bodo

dodeljevala sredstva za vse vrste socialnih dajatev in otroškega varstva. Sklad bo imel svoja pravila in svoj upravni odbor.

RAZRESITVE IN IMENOVANJA

Občinski ljudski odbor Domžale je na svoji zadnji skupni seji obeh zborov dne 29. 1. 1963 med drugim sklepal tudi o razrešitvah in imenovanjih, za katera so pripravile predloge komisija za volitve in imenovanja in komisija za razpis mest direktorjev in upravnikov podjetij.

Tako je ljudski odbor z novim imenovanjem izpopolnil upravni odbor gozdnega sklada, iz katerega sta izpadla doseđanja člana Davorin Mazi, gozdarski tehnik, ki se je zaposlil v Ribnici in pokojni Valentin Borec. Namesto njiju sta bila v upravni odbor sklada imenovana Roman inž. Celarc, šef gozdnega obrata KZ Lukovica in Franc Burkeljca, kmet iz Prilesja št. 3, tako da upravni odbor občinskega gozdnega sklada za pospeševanje gozdov v državljanski lastnini sestavljajo:

Lenič Jernej, predsednik občinskega odbora SZDL Domžale

Jemec Janez, odbornik ObLO Domžale, Trzin,

Simončič inž. Lado, direktor Semenarne Mengeš

Klopčič Martin, član sveta za gozdarstvo ObLO

Celarc inž. Roman, šef gozdnega obrata KZ Lukovica

Burkeljca Franc, kmet, iz Prilesja št. 3 Stegnar Emil, referent za gozdarstvo ObLO Domžale

Za ugotavljanje višine davčne osnove davčnih zavezancev od samostojnih poklicev je ljudski odbor imenoval davčno komisijo, v kateri bodo sodelovali:

1. Zanoškar Jakob, Količevo, predsednik komisije

2. Pirc Alfonz, Domžale, namestnik predsednika komisije

Stalni člani komisije:

1. Smolnik Ivo, predelovalec polivinila, Domžale

2. Sršen Jože, soboslikar, Domžale

3. Bugar Viktor, ključavničar, Domžale

Člani komisije po strokah:

1. Vrhovnik Ivan, ključavničar, Mengeš

2. Praprotnik Stane, mehanik — poslovođa, Domžale

3. Trojanšek Vinko, elektromehanik, Domžale

4. Benda Hinko, kovač, Domžale

5. Merčun Jani, računovodja pri podjetju »Peč«, Mengeš

6. Avbelj Franc, pečar, Lukovica

7. Hrovat Jože, pečar — postavljalec peči, Mengeš

8. Prelovšek Maks, teracer — cemen-tar, Depala vas

9. Habat Stane, zidar, Trzin

10. Kragelj Franc, upokojeni mizar, Loka pri Mengšu

11. Ipavec Franc, mizar, Mengeš

12. Držanič Vili, upravnik TAMIZ, Mengeš

13. Mesar Anton, mizar, Količevo

14. Orehek Avgust, tkalec, Domžale

15. Košič Ivo, krojač — poslovođa, Domžale

16. Kosmač Janko, krojač, Škerjančevo

17. Kocjan Franc, obratovodja Univer-sale, Domžale

18. Bele Simon, čevljar, Mengeš

19. Jarc Kristina, pekovski mojster, Domžale

20. Žitko Viktor, brivec, Domžale

21. Očepek Vinko, brivec, Domžale

22. Grbec Ivan, ličar, Domžale

23. Znidar Ivan, ličar, Domžale

24. Kovač Stane, za gostinsko podjetje, Domžale

25. Videmšek Marija, gostilničarka, Dob

26. Ručigaj Stane, gostilničar, Dobeno

27. Bogataj Bojan, avtoprevoznik, Domžale

28. Kušar Jernej, prevoznik s konjsko vprego, Domžale

29. Hrovat Franc, prevoznik s konjsko vprego, Domžale

30. Flerin Stane, mlinar, Ihan—Selo

31. Avbelj Venceslav, mlinar, Dvorje

32. Suštaršič Albin, mlinar, Vir

33. Smolnikar Marjan, Mizarstvo, Domžale

V smislu tozadevnega pravilnika je bila za pregled zaključnega računa davčnega knjigovodstva za leto 1962 imenovana posebna strokovna komisija, v kateri bodo sodelovali:

Ahlin Ignac, davčni inšpektor OLO Ljubljana

Pliberšek Janko, pravni referent v občinski upravi Domžale

Rihar Zdravko, inšpektor za delo ObLO Domžale

V zvezi s prošnjo Invalidskih delavnic »Zlato polje«, Domžale za izdajo poroštvene izjave za najem 15 milijonov posojila, je ljudski odbor še pred izdajo take izjave imenoval posebno komisijo, ki naj pregleda finančno stanje navedenega obrtnega podjetja, v koliko bo sposobno prevzeti oziroma vračati omenjeni kredit. Komisijo sestavljajo:

Bugar Andrej, predsednik sveta za obrt ObLO — predsednik komisije Pogačnik Jože, predsednik sveta za družbeni plan in finance — član inž. Brinšek Miha, kreditni referent pri KM Domžale.

Komisija mora o ugotovitvah poročati svetu za finance ObLO in upravnemu odboru KB Domžale.

Na predlog komisije za razpis mest direktorjev in upravnikov podjetij pri ObLO Domžale je ljudski odbor na lastno željo razrešil položaja direktorja tovarne »TOKO«, Domžale, tovariša Staneta Rozmana, za novega direktorja istega podjetja pa imenoval Janka Janša. Navedena sprememba bo izvršena 1. 5. 1963.

Občinski ljudski odbor je tudi potrdil predlog razpisne komisije, da se na lastno željo razreši direktorske dolžnosti Antona Jurenčiča, direktorja tovarne »SONCNICA« na Viru, na njegovo mesto pa imenuje Franca Habjana.

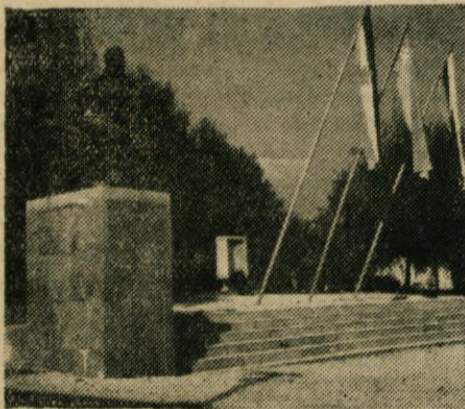
Ljudski odbor je nato še soglasno izglasoval formalno razrešitev upravnikov nekaterih obrtnih oziroma gostinskih podjetij, ki so v letu 1962 prešla v redno likvidacijo.

Krajevna organizacija SZDL Moravče

Osnovna organizacija SZDL Moravče je z 275 člani nekako v sredi med 27 organizacijami, ki so v sestavi občinskega odbora SZDL Domžale. Ker pa so Moravče center Moravske doline, se mora ta organizacija večkrat spoprijeti z različnimi problemi, ki posegajo tudi v delovna področja sosednjih organizacij SZDL.

Tako si je npr. mnogo prizadevala, da se je lansko jesen po dolgih letih pričelo z dokončnimi deli za dograditev ceste Drtija—Kandrše, ki bo povezala zasavske revirje z ljubljansko kotlino. Žal se je z delom pričelo z majhno delovno silo in še to delo je po nekaj mesecih iz nezanih vzrokov prenehalo. Upajmo, da se bo delo letos nadaljevalo in to takoj spomladi, da bo cesta do jeseni že dograjena.

Prav tako SZDL vztrajno tolažila zahtevo celotnega prebivalstva Moravske doline, ki je toliko žrtvovala v NOV, da se v Moravčah zgradi kulturni dom, ki ga vsi zelo pogrešamo. Ker so temelji že zgrajeni, pričakujemo, da se bo z delom nadaljevalo in bo letos v grobem dograjena vsaj dvorana. Na pobudo SZDL so ljudje darovali precej lesa za gradnjo kulturnega doma in pomagali tudi s prostovoljnimi deli, kar bodo storili tudi v bodoče, če bo to potrebno.

Spomenik borcem NOV v Moravčah

Nič manj pereč ni problem gradnje nove šole v Moravčah, kajti sedanje poslopje je staro in so v njem obiskovali pouk že pradedi sedanje mlajše generacije. Tudi za realizacijo tega problema se SZDL ob vsaki priliki zavzema.

Res je, da se pri uresničevanju teh stremeljenj pojavljajo težave, ki jih je težko premagati. Glavna težava je, kot marsikje drugje, pomanjkanje finančnih sredstev. Vendar je potrebno, da se iz sklopa potreb skupnosti izberejo take, ki zaslužijo prvenstveno upoštevanje. Prepričani pa smo, da gornjim problemom ni odrekati prioritete.

Niso pa bila to edina vprašanja dnevnega reda prizadevanj organizacije, temveč so dogajanja v Moravški dolini čestokrat zahtevala pobudo in intervencijo organizacije za odstranitev raznih motenj pri normalnem razvoju dogodkov.

Pri reševanju raznih problemov so seveda sodelovale tudi druge organizacije, ker je bilo le z združenimi močmi možno prebroditi razne težave.

Važna naloga, ki čaka letos prav osnovno organizacijo SZDL Moravče, je njena pomoč pri arondaciji kmetijskih zemljišč.

Po perspektivnem planu KZ Lukovica—Moravče pridejo v letošnjem letu v poštev skoraj vsa zemljišča v neposredni okolici Moravč, kar je razvidno tudi iz Občinskega poročevalca z dne 25. 12. 1962. Razumljivo je, da je ta poseg za prizadete kmete boleč. Naloga SZDL pa je, da prizadetim obrazloži nujnost arondacije in odkupa ali zamenjave zemlje, nevidne pa skuša prepričati, da je za napredek življenjske ravni potrebno, da se modernizira tudi kmetijstvo, kar pa je pri sedanji razkositosti zemljiške posesti nemogoče. Najbolj pa skrbi kmete pri izgubi zemljišč ali celotnega posestva njihov bodoči obstoj.

Zato je direktor KZ Lukovica tov. Hostnik Franc že na sestanku, ki je bil na pobudo SZDL Moravče dne 26. 12. 1962, naglasil, da je zaskrbljenost prizadetih odveč, ker družba nikakor ne bo dopustila, da bi ljudje, ki so se doslej preživljali

z dohodki od svojih zemljišč, ostali po arondaciji nepreskrbljeni. Hkrati z odkupom zemlje ali morda že pred tem bo vsekakor urejeno tudi to vprašanje.

Zaradi pojasnil v zvezi z arondacijo zemljišč uraduje SZDL dvakrat na teden v svojem društvenem prostoru v Moravčah. Seveda so točna pojasnila zaenkrat nemogoča in je zato skrb SZDL, da je v stalnem stiku s KZ in po potrebi tudi z drugimi forumi, da bo njena pomoč kmetom čimvečja. Zelo zanima kmete tudi to, kdaj bo zemlja odvezeta, če jo lahko spomladi še obdelajo in kako je s plačevanjem davkov, če bi bila zemlja odkupljena že spomladi, zemljiško knjižno stanje pa še ne bi bilo urejeno.

V zvezi s tem je treba omeniti, da ObLO še do danes ni odpisal davkov bivšim lastnikom zemlje, ki jo že od lanskega oz. predlanskega leta obdeluje KZ. Tudi za rešitev tega vprašanja si je SZDL mnogo prizadevala.

Končno bi bilo treba še pripomniti, da se odbor SZDL ukvarja z vprašanjem teritorialnega obsega krajevne skupnosti, da bi uspešneje upravljal naloge, ki bodo po občinskem statutu spadale v njegovo pristojnost.

Spričo vsega tega lahko rečemo, da je krajevni odbor SZDL Moravče v glavnem pazljivo spremljal vsa dogajanja na svojem območju.

V osnovni organizaciji SZDL Moravče je včlanjenih 275 članov; 133 moških in 142 žensk. Zaposlenih je 109 članov, 37 je kmetov, 105 gospodinj in upokoјencev ter 24 drugih. 20 članov je starih izpod 25 let.

V upravnem odboru osnovne organizacije SZDL so: Vresk Janez, profesor, predsednik, Sterle Vinko, komandir PLM, podpredsednik, Berlot Srečko, šol. upr., tajnik, Trampuž Minka, gospodinja, blagajničarka, Krulc Jože, kmet, Vehovec Ciril, kmet, Vehovec Franc, kmet, Urankar Tine, kmet, Majdič Nande, traktorist, Urbanija Janez, nameščenec, Završnik Franc, kmetijski tehnik, Perc Milka, obratovodja, Otolani Jože, obratovodja, Bregar Maks, upokoјenec, Capuder Mirko, delavec.

Prometne nesreče v januarju

V mesecu januarju se je pripetilo na cestah v naši občini 20 prometnih nesreč. Zahtevale so eno smrtno žrtev in tri poškodovane, materialne škode pa je bilo za ca. 990.000 din.

Vzrok nesreč je bila v osmih primerih neprevidnost, v treh primerih je nesreči botrovala prevelika hitrost, tri nesreče so povzročili vinjeni vozniki, dva sta povzročila nesrečo pri izsiljevanju prednosti, v štirih primerih pa je bila vzrok nesreče poledica oz. nevarna cesta.

Najbolj tragična je bila nesreča na cesti I. reda v Domžalah, kjer je avtobus dne 30. januarja zvečer do smrti povozil kolesarko Valentino Slapar.

Posebne omembe je vredna tudi nesreča, ki jo je dne 26. januarja povzročil v vasi Zajasovnik pri Trojanah vinjeni

voznik Anton Jazbinšek. Imenovani je s svojim osebnim avtomobilom vozil v smeri proti Celju, na ostrem ovinku pa je zapeljal na levo stran ceste in se zaletel v železno ograjo. Zanimivo pri vsem tem pa je to, da je prav isti voznik malo pred tem že v Ljubljani povzročil težjo prometno nesrečo, pri kateri je bil huje poškodovan kolesar ter pobegnil. Razumljivo je, da so mu organi LM takoj odvzeli vozniško dovoljenje.

Odslej dalje bo podkomisija za propagando pri Komisiji za varnost prometa v občini Domžale redno poročala v našem listu o nesrečah in vzrokih nesreč ter po potrebi krivce tudi javno ožigosala, obenem pa bo objavljala tudi vso drugo problematiko s področja prometa na javnih cestah.

Zahvala

Delovni kolektiv tovarne »TOKO« iz Domžal tudi letos ni pozabil na svoje upokoјence. Ob koncu leta je povabil na interno družabno prireditev vseh 33 nekdanjih članov svojega kolektiva in jih pogostil, za pribojček ob Novem letu pa je vsakemu podaril še 10.000 din.

Upokoјenci se sindikalni podružnici, vodstvu podjetja in delavskemu svetu še enkrat najlepše zahvaljujejo za tovariško pozornost.

Nov tečaj večerne šole

Pri I. osnovni šoli v Domžalah se bo pričel pouk v večerni šoli za odrasle za I. in II. tečaj (5. in 6. ter 7. in 8. razred).

Sestanek kandidatov bo v petek, 1. marca ob 18. uri v I. osnovni šoli.

Predhodne prijave niso potrebne.

Problematika stanovanjske izgradnje v občini

Odgovor na vprašanje v prejšnji številki

Graditev čimvečjega števila dobrih stanovanj je družbena nujnost in ena največjih socialnih, političnih in družbenih nalog našega časa in družbene stvarnosti.

Povečani porast industrije je povzročil tudi priseljevanje prebivalstva s kmetijskih področij v industrijsko razvitejše kraje med njimi tudi v Domžale.

Za ublažitev stanovanjske stiske se je v občini vložilo mnogo naporov. Posebno

v zadnjih sedmih letih je bilo v tem pogledu mnogo storjenega. V Sloveniji se je v letu 1962 zgradilo 9800 stanovanj, v domžalski občini pa je bilo v tem letu vseljenih 155 stanovanj. Na 1000 prebivalcev se je v Sloveniji v letu 1961 zgradilo 6,14 stanovanj, v naši občini pa 5,30.

Pregled gradnje stanovanj v letu 1955 do vključno 1962.

Leto	Število prebiv.	Število zgrajenih stanovanj		Skupaj	Število porušanih stanovanj	Stev. zgraj. stanovanj na 1000 prebiv.
		dužbenih	zasebnih			
1955	23.630	5	4	10	1	0,42
1956	25.350	5	34	39	3	1,54
1957	25.800	nedovr.	38	38	4	1,47
1958	26.200	v izgrad.	42	42	2	1,60
1959	26.620	v izgrad.	63	63	5	2,37
1960	27.030	10	89	99	3	3,66
1961	27.449	50	95	145	4	5,30
1962	27.889	97	58	155	3	5,55
skupaj 1955—62		168	423	591	25	2,73

Gornji podatki kažejo, da je bila v letu 1955—1958 pretežno zasebna gradnja stanovanj, pri čemer se je reševalo le stanovanjske probleme, ni se pa istočasno reševalo izgleda naselij in krajev, kjer se je gradnja razvijala.

Po letu 1958 pa se je posvetilo večjo pozornost gradnji stanovanj v družbeni lastnini, pri čemer se je pričelo s kon-

centracijo stanovanjskih zgradb na določenem kompleksu, obenem pa zaposljevati večje vrzeli z objekti, ki služijo bolj-ši preskrbi prebivalstva, istočasno pa omogočajo večjo koncentracijo krajev v urbanistično urejena naselja.

Pregled angažiranja sredstev stanovanjskega sklada v gradnjo po letih:

Leta	Stanje srednje kumulat.	Krediti korišče. in odplačilu	Individ. gradnja	Družbena gradnja	Razpolož. sredstva	Vse v 000 din
1956	80.931	61.851	25.300	15.633	—	
1957	189.412	124.922	38.400	14.827	64.490	
1958	297.635	247.051	37.410	43.947	50.578	
1959	475.365	433.592	79.031	133.110	41.773	
1960	640.759	617.528	14.287	250.569	23.230	
1961	844.808	750.513	17.750	153.908	57.799 + 19.338	
1962	1.053.762	1.014.037	37.447	276.384	39.725 + 16.895 = 10 % o. r.	

Do konca leta 1961 je bilo porabljeno za:

gradnjo šol — 67.798.000 din,
popravilo starih hiš 16.101.000 din in
komunalne objekte 41.035.000 din.

Na podlagi smernic plenuma SZDL in priporočil Sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve se je izvršila revizija gradbenih okolišev in izdelal predlog odloka o vplivnih območjih v občini Domžale. Po tem predlogu se bo lahko gradilo stanovanjske zgradbe le v krajih, ki imajo perspektivo razvoja in ki bodo v kratkem dosegli vsaj 2000 do 5000 prebivalcev. Po analizah pridejo zato v poštev v domžalski občini le kraji: Domžale, Mengeš, Radomlje z novim naseljem Roje, Vir in Moravče. Predvideva se gradbena zaokrožitev naselij Zg., Sr. in Sp. Jarše, Rodice, dela Trzina, Nožic in Ihana. V teh krajih se bo gradnja vršila le do predvidene zaposlitve gradbenih vrzeli. Individualni graditelji imajo vse možnosti vključitve tako v blokovo in vrstno gradnjo, v manjši meri pa za individualno samostojno stoječo gradnjo hišic, kjer

je prostor zanje zaradi neracionalne izrabe tal in komunalnih naprav zelo omejen.

V drugih krajih, ki niso navedeni, tj. ca. 147 vasi in zaselkov, ki so pretežno kmečkega značaja, bodo lahko gradili le kmetje in obrtniki; prvi le, če dokažejo, da od kmetovanja živijo, drugi pa, če dokažejo, da je dotična obrt kraju, kjer nameravajo graditi, potrebna.

V pojasnilo zasebnim graditeljem, ki bi radi gradili v krajih, kjer se predvideva še nadaljnji razvoj (Domžale, Mengeš, Radomlje, Vir), moramo povedati, da se bo v teh krajih gradilo po zazidalnem načrtu, iz katerega je razvidno, kakšna gradnja je na določenem zemljišču predvidena. Prav tako moramo povedati, da se bodo ti kraji oz. njih površine izgrajevali po etapah (sektorjih) ter to, da se novi kompleksi verjetno ne bodo odpirali dokler ne bo kompleks, ki je v izgradnji v celoti zgrajen po predvidenem načrtu. Glede na to sporočamo občanom, da bo v kratkem dana v javno razpravo urbanistična dokumentacija, kar bo še posebej

objavljeno. Na vprašanje, pod kakšnimi pogoji pride lahko interesent do stanovanja v blokih, ki se grade iz sredstev kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, daje sklad naslednje pojasnilo:

Z načrtno izgradnjo naselij in krajev naše komune je tudi upravni odbor kreditnega sklada sprejel sklep, da se pretežni del sredstev sklada porabi v te namene. Razlog za ta sklep je predvsem mnogo cenejša komunalna ureditev gradbenih parcel, kakor tudi manjši stroški za gradbena in obrtniška dela, ki odpadejo na eno stanovanje v blokovi gradnji. Tako se že od leta 1951 naprej stremi za tako gradnjo. Da pa ne bi pri tem izpustili drugega močnega činitelja, stanovanjskega interesenta, kateri je najbolj zainteresiran, da pride čimprej do stanovanja, je sklad v lanskem letu pokrenil akcijo gradnje 20—30—50, kar pomeni:

20 % vrednosti investicije naj bi prispeval interesent za stanovanje in člani njegove ožje družine,

30 % njegov delodajalec oz. delodajalci, kjer so člani ožje družine zaposleni,

50 % pa sklad.

Razen v nekaj primerih pa ta akcija še ni stekla, čeprav je lahko razumljivo, da bi v tem primeru gospodarske organizacije nudile svoj delež večjim interesentom kot dosedaj. Po drugi strani pa je tudi na dlani, da pretežna večina stanovanjskih interesentov ne bo prišla do ugodne rešitve stanovanjskega problema drugače kakor s tem, da bo moral vsak interesent prispevati tudi nekaj lastnih sredstev.

Kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš v občini Domžale razpisuje vsako leto enega ali več natečajev za prodajo stanovanj, in to vedno ob začetku leta. V tem natečaju lahko sodelujejo fizične, kakor tudi pravne osebe, vendar pa po različnih minimalnih pogojih, ki so predpisani s pravili sklada:

1. za fizične osebe:

50 % lastna udeležba, 2 % obrestna mera in 35 let odplačilna doba.

2. za pravne osebe:

50 % lastna udeležba, 2 % obrestna mera in 10 let odplačilna doba.

Vsaka oseba, ki sodeluje v tem natečaju in zadosti zgoraj navedenim pogojem v ponudbi v odrejenem roku, lahko pričakuje, da bo prišla do kupljenega stanovanja približno v letu in pol.

Kreditni sklad razpisuje vsako leto tudi natečaj za posojila individualnim graditeljem stanovanjskih hiš, za katere pa je pogoj, da imajo stanovanjsko hišo zgrajeno do vključno III. gradbene faze (pod streho), da lahko sodelujejo v natečaju.

Posebej se v tem natečaju predvideva sredstva za posojilo članom ZB za gradnjo novih stanovanj, kakor tudi hišnim svetom za popravilo stavb.

Število prekrškov v občini raste

Na seji ObLO Domžale, dne 29. 1. 1963 je bilo obravnavano tudi poročilo o delu občinskega sodnika za prekrške v letu 1962.

Iz poročila povzemamo važnejše številčne podatke:

V preteklem letu je bilo s strani organov LM, tajništva za notranje zadeve, inšpekcijskih organov in drugih, podano skupno 3791 predlogov za uvedbo upravno kazenskega postopka, kar je za ca. 30 % več kot v letu 1961, ko je bilo teh predlogov samo 2809.

Največ predlogov je bilo podanih za prometne prekrške. Med kršitelji prometnih predpisov še vedno močno prevladujejo kolesarji, ki z vožnjo brez luči ponoči ali v mraku ogrožajo varnost prometa, zlasti na cesti I. reda, katera je prvenstveno namenjena za motorni promet in tudi močno frekventirana. Žal tudi okolnost, da se prav zaradi take malomarnosti dogajajo težje nesreče, ne zmanjšuje števila tovrstnih kršiteljev. Nasprotno. Mnogi med njimi smatrajo postopek organov LM v zvezi s temi prekrški kot neupravičen in nepotreben in niso redki primeri, tudi neprimernih izpadov proti prometnim miličnikom.

Posebno poglavje, lahko rečemo že problem, zaradi naraščajočega števila, pa predstavljajo vozniki vseh vrst vozil, od avtomobilov do kolesarjev v vinjenem stanju. Teh je bilo v preteklem letu kaznovanih skupno 276 ter je bilo v 94 primerih zoper kršilce izrečen tudi varstve-

ni ukrep odvzema voznškega dovoljenja, oziroma potrdila o znanju prometnih predpisov za dobo 1 do 2 mesecev. Ker prav vinjeni vozniki v veliki meri ogrožajo tako sebe, kot tudi druge disciplinirane koristnike cest, je strožja kaznovalna politika zopet take storilce povsem na mestu. To predvideva tudi osnutek zakona o cestnem prometu, ki je te dni v javni razpravi. Ljudski odborniki so obširno razpravljali tudi o teh vprašanih javnega reda in mira in o mladoletnih storilcih.

Prekrški s tega področja zajemajo predvsem pretepe, razgrajanja in kaljenje nočnega miru, v večini primerov pri vinjenih osebah. V to področje spada tudi nedostojno vedenje do uradnih oseb, vdajanje brezdelju in krožnjarjenje. V preteklem letu je bilo zaradi teh prekrškov kaznovanih 218 oseb, dočim je postopek proti večjemu številu teh kršilcev še v teku. Mladoletnih kršilcev javnega reda in mira je bilo v preteklem letu 21. Izrečene denarne kazni niso bile visoke, vendar pa primerne teži prekrška in stopnji upravno kazenske odgovornosti storilcev.

Od ostalih vrst prekrškov je omeniti porast takozvanega šušmarjenja in črnih zakolov ter gradbenih prekrškov, ki zadevajo gradnjo družinskih hiš brez gradbenega dovoljenja. Povečanje števila teh prekrškov prav tako dokazuje, da bo potrebno v bodoče tudi na tem področju zaostri nadzor, ker bo le tako mogoče odvrniti storilce od teh dejanj.

čali popolno osemletko. S plačevanjem prevozov in drugimi ukrepi, ki občino precej stanejo, se je doseglo da že sedaj samo še 68 učencev obiskuje 6. do 8. razred na nižje organiziranih šolah, to je 5 %, ostalih 95 % pa je že zajetih v šolanje na popolnih osemletkah.

19. januarja so osnovne šole v občini zaključile prvo polletje šolskega leta 1962/63. Ob tej priliki so učenci dobili izkaze z ocenami.

Kakšen je polletni uspeh?

Od skupno 4150 učencev osnovnih šol je bilo 3261 ali 78,6 % učencev pozitivno ocenjenih, 865 ali 20,1 % z eno ali več nezadostnimi ocenami, 24 učencev pa je bilo neocenjenih. Od 29 učencev posebnega oddelka pa je bilo pozitivno ocenjenih 19. Uspeh je primeren, posebno, če upoštevamo, da se mnogo učencev začne sistematično učiti v drugem polletju, ko sami in njihovi starši spoznajo, da kampanjsko učenje ne vodi k dobremu uspehu. Procentualno zelo slab uspeh so pokazali oni učenci, ki so napredovali v višji razred z negativnimi ocenami, saj ne morejo razumeti in obvladati težje snovi, če ne obvladajo snovi iz preteklega leta. Ti morajo pač gledati, da zamujeno nadoknadijo, šola pa jim pomaga z dodatnim poukom.

O drugih problemih naših osnovnih šol pa morda kdaj drugič.

Osnovne šole ob prvem polletju

V občini Domžale so bile 1. februarja 1962 vse eno-in dvooddelčne šole administrativno, pedagoško in finančno pridružene popolnim osemletkam, s 1. januarjem 1963 pa še ostale nepopolne osnovne šole. Združitev šol je narekovala potreba po dvigu nivoja dela, po pedagoški in drugi pomoči manj razvitim šolam in po razbremenitvi v administrativnih poslih, tako, da se sedaj prosvetni delavci na teh šolah res lahko posvetijo pedagoškemu in vzgojnemu delu, kar bo učencem teh šol samo koristilo.

V občini je skupno 22 osnovnih šol, od tega 7 popolnih osemletk s 3158 učenci, 15 podružničnih šol z 992 učenci in 2 posebna oddelka pri II. osnovni šoli v Domžalah z 29 učenci. Skupno je vseh osnovnih šolah 4179 učencev v 145 oddelkih s 168 učnimi močili.

Zasedba učnih mest je dobra. Učiteljev je dovolj, celo preveč, manjka pa profesorjev in predmetnih učiteljev za predmetni pouk. Posebno se čuti pomanjkanje učnih moči za pouk jezikov, matematike in predmetnih učiteljev tehnične vzgoje. Vendar pa ima občina nekaj štipendistov za te predmete in bo vrzel v kratkem izpolnjena.

Drug težak problem so šolski prostori. Reformirana osnovna šola stremi za tem, da učencem primerno podlago za raz-

voj v življenju, vendar je pa za to poleg predavateljskega kadra, ki naj bi bil tudi reformiran, potrebna materialna osnova. Samo ena šola v občini ima telovadnico, mnogim šolam primanjkuje prostorov za tehnični pouk in za izvenšolsko dejavnost učencev. Tudi prostorov za pouk gospodinjstva in za pripravljanje toplih malic mnoge šole nimajo. Zaradi tega je še precej šol v občini, ki dele samo mrzlo malico, kar pa ne odgovarja namenom malice, nekatere šole pa, precej zaradi neprizadevnosti vodij šol, sploh ne dele malice. Vendar bi bile tople malice zelo potrebne, saj je mnogo učencev, ki so precej oddaljeni od šole in kosijo šole pozno popoldne, posebno oni, katerih starši so zaposleni. Zaenkrat dobiva malice preko 3000 učencev, to je 75 %.

Tudi prostorov za redni pouk je premalo, ali pa so neprimerni. Zaradi tega se že gradita šoli v Radomljah in na Češnjicah, letos se bo začelo z razširitvijo šole na Brdu, pripravljajo pa se načrti za novo šolo v Moravčah. S tem bo precej problemov rešenih, ne pa še vsi. Šola v Dobu potrebuje še eno učilnico, delavnico in prostor za kuhinjo, prostori šol v Blegovici in Krašnji so neprimerni, ni telovadnic itd.

Stremi se za tem, da bi vsi učenci v višjih razredih obiskovali in tudi dokon-

Obvestilo

V zvezi z vprašanjem nadaljnje izgradnje Domžal obveščamo občane, da si lahko ogledajo razgrnjeno urbanistično dokumentacijo naše občine v sejni dvorani ObLO. Ta dokumentacija je občanom na vpogled do 18. marca vsak dan od 8. do 18. ure, strokovna razlaga razstavljenih načrtov pa bo vsak torek in četrtek od 10. do 12. ure in ob sredah od 14. do 16. ure

ObLO Domžale

Radio klub Domžale

vabi na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 3. marca ob 8.30 uri zjutraj v sejni dvorani SZDL v Domžalah (nasproti kolodvora). Ker se bo reševalo tudi vprašanje klubskih prostorov pričakujemo, da se bodo vsi radio amaterji in ljubitelji radijske tehnike tega občnega zbora udeležili.

Upravni odbor

V Radomljah grade novo šolo

ObLO Domžale je pričel graditi šolo na terenu kjer rasto Nove Roje.

Sredi polletja lanskega leta so delavci gradbenega podjetja Bežigrad iz Ljubljane pričeli z izkopnimi deli, kratke tedne kasneje pa so že postavljali temelje za novo zgradbo.

Dogodek je tiste prve avgustovske dni prijetno presenetil večino staršev in ostalih prebivalcev.

Solo gradijo, je šlo od ust do ust. Marsikatera aktualna zadeva je spriče te gradnje dobila drugorazredni pomen.

Za bralce Občinskega poročevalca smo si tudi mi podrobneje ogledali to gradnjo.

Na desnem bregu Bistrice pri radomeljskem mostu je v urbanističnem načrtu za Nove Roje rezerviran prostor za šolo. Šola raste — morda hitreje kot Nove Roje, je pa tudi potrebna, saj sega njen šolski teritorij proti jugu do razbremenilnika Pšate, na vzhodu do Količevega in Črnelega ter dalje do Rov in Rudnika ter Homca in po železniški progi zopet do razbremenilnika Pšate. Na tem okolišu živi okoli 3250 prebivalcev. Današnje šole komaj zmorejo svojo nalogo, prav gotovo pa je odveč pisati o kvaliteti pouka na osemletki, kjer se pouk vrši v treh izmenah. Ob takem stanju vprašam bralce, kdaj naj se uči šolar, ki obiskuje pouk v drugi izmeni. Pouk prične ob 11. uri in traja do 15. ure. Zjutraj otroci radi malo poležijo, potem zajtrkujejo in predno se spravijo k resnemu delu je čas, da oprtajo svoje torbice in gredo v šolo. Pouk traja kakor sem že omenil do 15. ure. Pozimi je trda noč, ko pridejo domov. O resnem učenju res ni govora. Preostane pa še vprašanje kako je s prehrano. Skuhati kosilo ob 10. uri je prerano, kositi ob 16. uri pa za doraščajočega otroka prepozno.

In takih primerov je cela vrsta.

Urediti to vprašanje z novogradnjo šole je bilo več kakor umestno.

Svet za šolstvo pri ObLO Domžale je odobril to gradnjo ter predlagal ObLO realizacijo v letih 1962/63. Občinski odbor je predvidel potrebna sredstva in tako lahko ugotavljamo, da šola že stoji. Res je gotova šele v surovem stanju toda, kdor jo želi videti mora v obe nadstropji, kjer je 10 učilnic, dve delavnici ter fizikalni in kemični laboratorij. Kdor želi videti vse, mora v kuhinjo in jedilnico, videti mora kabinete in zbornico ter stanovanje za hišnika. V kleti si mora ogledati še kurilnico ter po vsem tem dati oceno, katera bo nedvomno laskava.

Seveda vse to še ni gotovo, prepričani pa smo, da bo še v tem letu. Manj verjetna pa je dograditev telovadnice na jugozahodnem delu šole.

Stroški so predvideni v višini 170.000.000 din. Brez telovadnice bo morda zadostovalo 100 milijonov. Dosedanja dela so plačana in upajmo, da bo plačevanje v redu tidi za naprej.

SKlep šolskega odbora v Radomljah, da se pridobi prebivalce k samoprispevku, je le delno realiziran. Precej ljudi se namreč ni odzvalo temu pozivu in tako je šolski odbor predlagal, da se preko ObLO izposluje prispevek v višini 1% od neto OD. Prebivalci, ki so se za ta procent že odločili so — tako pravi predlog, izvzeti.

Potrebe so velike povsod. Tudi novogradnja osemletk v Moravčah in v Črnem grabnu je potrebna, zato je prav, da se eno delo čim hitreje dokonča in prične z novim.

Gradnja in dograditev šole je stvar skupnosti. Pri prispevanju so prizadeti v določeni obliki vsi občani, koristi od nove šole pa bodo imeli prvenstveno prebivalci novega šolskega okoliša, kateremu posebna komisija tudi že določa

meje. V sedanjih šolah bi se vršil pouk samo še v prvem in drugem razredu (Rova, Homec), ostale razrede pa bi posečali učenci v novi šoli.

V teh mrzlih zimskih dneh delo na gradbišču počiva. Mraz je prekinil delo strojev in ljudi.

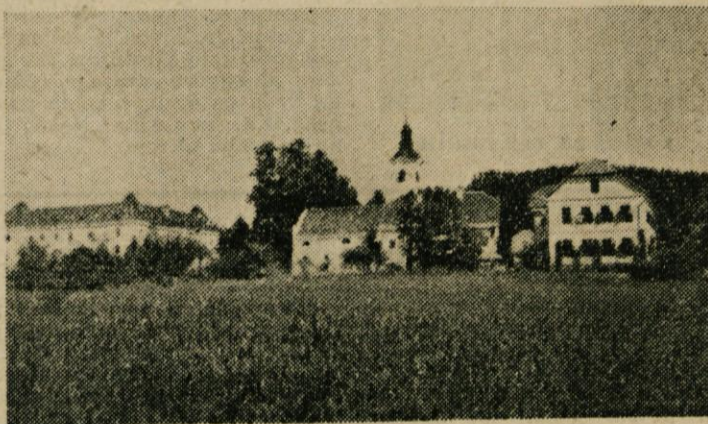
Ko pa bo spomladansko sonce posijalo izza sivih oblakov, bo delo ponovno zaživel. In zaživet mora, sicer gradnja ne bo gotova do predvidenega roka in se bo pričetek pouka na novi šoli zavlekel za leto dni.

Grad Brdo pri Lukovici

Prav kratek je skok z avtomobilom iz Domžal do Sentvida pri Lukovici in tudi prijeten. Na Zelodniku ti prestreže pot plaha srna, včasih dolgouhi zajec, na levi pa ti obstane pogled na Kamniških planinah, katerih vrhovi se pozimi čudovito lesketajo v snežni odeji,

spodo in kmete upodobil v svojih delih.

Vojna je zapustila na Brdu močno sled. Nemci so julija 1941 odselili lastnika gradu z družino v Srbijo, posestvo pa je prevzel nemški priseljencec. Tjakaj se je vselila tudi policija, ki je imela kaj kratko pot

Brdo — ko je grad še stal

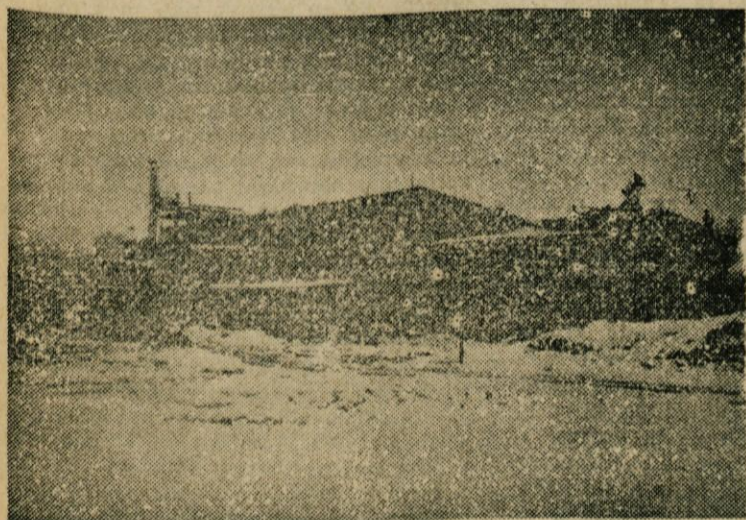
poleti pa kopajo v sončnih žarkih. Ze si v Sentvidu. Na severovzhodu zagledaš že s ceste na vzpetini odmaknjene ruševine brdskega gradu. Zaviješ na levo in kmalu te sprejme košat kostanjev drevored, ki ga ob ribniku pred ruševinami zaključujeta mogočni stoletni platani. Zaščiten je kot ruševine pisateljvega doma.

Grad je bil zgrajen pred več kot 400 leti. Menjal je svoje lastnike, zadnji so Kersniki. Tu se je 4. sept. 1852 rodil znani realist Janko Kersnik, ki je bil graščak in notar na Brdu, po njegovi smrti pa je prevzel posestvo sin Anton.

Med obema vojnama je bilo na Brdu precej živahneje kot danes. V graščini je bilo poleg stanovanjskih prostorov še okrajno sodišče, davkarija za področje Črnelega grabna in moravške doline, notariat, v kletnih prostorih pa zapori. Tamkaj so hladili prepirljivcem pravdarsko strast, razgrajali in okoličani s hujšimi prestopki pa so se znašli v temnih grajskih ječah. Uradniki, med ljudstvom znani pod imenom »škrici«, so stanovali v bližnji Lukovici in Sentvidu, saj sta stali na Brdu le še stara in nova šola ter cerkev z župniščem. V stari šoli, ki jo je leta 1895 poškodoval potres, je v Kernikovem času učiteljeval Marolt, oče znanega glasbenika. Pisatelj ga je tako kot uradništvo, podeželsko inteligenco, jaro go-

v bližnje zlatopoljske vasi in gozdove, kjer je neprestano stikala za partizani. Da bi jih pregnali, so leta 1943 partizani grad zažgali in s tem odstranili z Brda vse neljube prebivalce. Sodišče se je preselilo v Kamnik, civilni prebivalci so si poiskali druga stanovanja, oskrbnik pa je za svoje otroke zgradil ob ribniku, tam, kjer je stal nekdanj cvetličnjak, ljubko leseno kočico, ki jo vidimo še danes, le nekoliko spremenjeno oziroma olepšano. Od gradu pa so ostale le ruševine.

Po osvoboditvi si je lastnik zgradil nov dom, saj bi obnova gradu zahtevala preveč sredstev. Grad je žal razpadal in stene njegovega južnega dela so postale življenjsko nevarne za vse mimoidoče. Nihče ni ničesar pokrenil, zato je šolski odbor tedanje nižje gimnazije na Brdu zahteval, da zaščitijo ali podro vsaj ta del, ki je tik ob poti, po kateri je hodilo dnevno od 300 šolobveznih otrok. Mnogo vlog in prošenj je bilo treba, da je končno Zavod za ohranitev kulturnih spomenikov povzel prve korake za zaščito gradu, pomembnega z zgodovinskega kot kulturnega gledišča. Sprva so nameravali zaščititi vso zgradbo in urediti majhen muzej. Turistično društvo Brdo pa se je navduševalo za ureditev motela, saj ima kraj vse pogoje privlačne turistične točke. Bližina Ljubljane, majhna odmaknjenost od

Dela na gradnji radomeljske šole, katere izvaja gradbeno podjetje »Bežigrad«, je prekinila zima

ceste, idilična okolica, prelepi sprehodi, kulturne, zgodovinske,

Pogled na del ruševin

Težave domžalske Svobode

Naše društvo se še vedno bori z istimi in enakimi težavami, kot v začetku sezone. Recitatorska in kino sekcija sicer kar v redu delata, delo v dramski in pevski sekciji pa kar ne more prav zaživeti. Nekaj je prav gotovo kriva letošnja izredno huda zima, vendar bi se kljub temu z malo več dobre volje dalo napraviti več, kot je bilo dosedaj storjenega. Glavne težave so z vajami, ker se jih člani neredno udeležujejo, nekateri pa so kar čisto izostali. Želimo, da bi se stanje popravilo vsaj takrat, ko se bo nekoliko otopilo.

ške, gospodarske zanimivosti bi privabile mnogo gostov. Obiskali bi lahko rojstne hiše naših pisateljev, si ogledali nekdanjo rimsko postojanko na Gradišču, lepe freske v prapreški cerkvi, zlatopoljske vasi, ki so med vojno doživele toliko pustošenje, progenotestno postajo na Prevojah, lep plantažni nasad jablan na Brdu in še mnogo mnogo drugega.

Vložena so bila prva sredstva. Zaščitili so zunanost stolpa, na katerem so ob stoletnici pisateljevega rojstva odkrili novo spominsko ploščo, vrhove sten, da bi ohranili baročni venec in preprečili nadaljnje razpadanje. Potem je vse delo spet obtičalo. Zavod je dal namreč prioriteto Grobljam, ki so zdaj dokončno urejene, grad na Brdu pa stoji, čaka in propada. Kaj bo z njim? Nekaj je nujno treba ukreniti!

program dela, ki je bil sprejet za to sezono prav gotovo ne bo mogel biti realiziran, vzroki za to so poleg objektivnih tudi subjektivni in če hočemo, da bomo vse težave, katerih korenine segajo že daleč nazaj, uspešno prebrodili, potrebujemo pomoč vseh občanov in vseh organizacij, ki imajo na skrbi kulturno rast svojih članov.

Z ROV PRI RADOMLJAH

V nedeljo, 27. januarja ob 14. uri so rovske pionirje in mladinci priredili prvo smučarsko in sankarsko tekmo na Rovih. Tekme se je udeležilo veliko število pionirjev, pionirk, mladincev in mladink z Rov, sodelovali pa so tudi nekateri mladinci iz bližnjih Radomelj. Tekme je prišlo gledat od daleč in blizu mnogo navdušenih prijateljev tega zimskega športa. Bilo jih je več sto. Vreme je bilo kot naročeno. Vso organizacijo prireditve sta prevzela brata Ivan in Mirko Benko, znana navdušena smučarja. Tekmovalci so tekmovali v treh panogah in to v skokih, slalomu in sankanju. 12 pionirjev je tekmovalo v slalomu, 13 mladincev v skokih, v sankanju pa skupno 15 udeležencev. Po zaključnem tekmovanju so prejeli zmagovalci lepe diplome in skromna darila, najboljši tekmovalci pa tudi prehodni pokal in plaketo. Ta prireditev je dokazala, da postaja smučanje tudi na podeželju najpriljubljenejša zimsko športna panoga. Organizatorja tekme zaslužita vse priznanje.

OBISK DEDKA MRAZA

Novo leto je za naše najmlajše najsrečnejši dan v letu, saj pride dedek Mraz in vse otroke bogato obdari. Nas je obiskal v Delavskem

domu na Viru. Malo je zamudil, ker so se mu snežinke razpršile po poljih. Priredili smo mu kratek program, on pa nam je predstavil svoje spremstvo: trobentače, snežinke, zajčke in medvedka. Nato je dedek Mraz izpraševal najmlajše, kaj znajo. Nekateri so bili seveda boječi, drugi pa so kar korajžno peli in pripovedovali. Nato so trobentači na željo prisotnih zaigrali najnovejši »twist«: »Naša četica koraka«, kar je izzvalo burjo smeha. Se več pa ga je bilo, ko so deklice tekmovalce v pihanju v trobento. Le eni se je posrečilo izvabiti nekaj zvokov, nagrado pa so dobile vse, da ne bo zamere.

Prehitro je minil čas in dedek Mraz je moral dalje. Pustil pa je lepa darila za najmlajše, šolarjem pa je oddal kolektivno darilo: zbirko orodja za tehnični pouk.

Dedek Mraz, prav lepa hvala, prihodnje leto pa na veselo svidenje.

Merkuržič Danica
8. r. osnovne šole Dob

DOMŽALSKA ZOBNA AMBULANTA V NEPRIMERNIH PROSTORIH

Nekdo od bralcev je postavil vprašanje, zakaj zobna ambulanta v Domžalah posluje v tako neprimernih prostorih. Isto vprašanje si je ali pa nam ga je postavil že marsikateri od številnih pacientov, ki iščejo zdravstveno pomoč v tej ambulanti.

Zavedamo se, da je domžalska zobna ambulanta v res slabih prostorih in veliko smo si že prizadevali, da bi to stanje popravili. To naše prizadevanje dolgo ni rodilo posebnega sadu, ob koncu preteklega leta pa se je tudi to vprašanje začelo uspešneje reševati. Ze v

Zajeti v OF prav vse kar čuti slovensko

Konec oktobra 1943 je na tem področju obstajal že 1 rajonski in 5 občinskih NOO, medtovarniški in 19 odborov DE, 3 občinski, 13 vaških in 10 tovarniških odborov SPZZ, 2 občinska, 20 vaških in 16 tovarniških odborov ZSM, 4 občinski in 30 vaških odborov SNP, NZ je bila organizirana v 24 desetinah in tudi GK je delovala že v vseh občinah. Odbori so razvili veliko aktivnost. Samo od 17. julija do 6. septembra so zbrali 9480 RM, GK je pripravila stalno zalogo 1000 kg moke za partizanske enote, ki bodo prišle v rajon. Aktivna je bila tudi SNP, ki je skrbela za redno pošiljanje paketov internirancem v taborišča. V domžalskem rajonu je bila ustanovljena prva rajonska tehnika v okrožju. Skrbela je za redno obveščanje prebivalstva o svetovnih in domačih dogodkih ter ciljih. OF. Z delom se začela 15. avgusta 1943 in je že v prvem mesecu izdala okrog 15.000 izvodov Radio poročil.

Organizacija OF se je v naslednjih mesecih še nadalje širila in sredi januar-

ja je deloval že 1 rajonski in 5 občinskih NOO, 1 medtovarniški in 23 odborov DE, 1 mestni in 21 vaških odborov SPZZ, 1 rajonski, 4 občinski in 23 vaških odborov ZSM ter 2 odbora Pionirjev svobode, 5 občinskih in 38 vaških odborov SNP, NZ pa je imel 1 četo, 9 vodov in 29 desetini. Porastu števila odborov so sledili tudi lepi uspehi. V domžalskem rajonu je bilo samo za posebno zbirko zimske pomoči zbranih 2300 RM, 60 odev, 40 rjuh, 330 m blaga, 23.600 pol papirja in še mnogo drugega materiala. SNP je v tem času podpirala z denarjem 30 takih družin, katerih redniki so bili v partizanih, 33 družinam pa je pošiljala pakete v izgnanstvo, GK je zgradila že tudi prvo mesarsko predelovalnico in skladišča, ki so bila dobro založena. Hrano in opremo so tudi redno pošiljali direktno partizanskim enotam. V odbore DE je bilo vključeno preko 80% vsega delavstva. Zlasti iz tovarn Bonač, Induplati, Kocjančič, Marx, Medič — Zankel, Okeršlar, Pollak, Universale in Zorn so delavci dobavili vojski,

bolnicam in tehnikam več deset voz raznega materiala. Odbori DE so omogočili tudi vrsto zanimivih akcij. V začetku oktobra je zelo uspela akcija v Bonačevi tovarni, ko so odnesli roto in 4 pisalne stroje ter velike količine papirja. Posebno drzna akcija 3. novembra 1943 v Zornovi tovarni. Sredi dopoldneva je ilegalni politični delavec T. Dolinšek odnesel iz pisarne 18.800 RM. Tveganost tega podviga je bila velika, saj so bili v sami tovarni nastanjeni oboroženi cariniki, v sosednji tovarni Universale pa oddelek SS. Tudi velika akcija Slandrove brigade v tovarni Induplati 16. novembra je bila izvršena ob pomoči tovarniškega odbora DE. To noč je Slandrova brigada odnesla iz tovarne velike količine platna, zaloge uničila z žvepleno kislino, minirala parni stroj, uničila električni transformator ter tako poškodovala tovarno, da 2 meseca ni mogla obratovati. Sabotažno dejavnost so v tovarnah vršili tudi sami odbori DE. Tovarniško delavstvo je bilo prav v domžalskem rajonu najbolj organizirano. Odbori SPZZ so se odlikovali zlasti v nabiralnih akcijah, mladina pa je bila poleg tega zelo aktivna v organiziranju sabo-

marcu ali najkasneje v aprilu bomo zobno ambulantno preselili v adaptirane prostore nad trgovino »Železnica« v Domžalah. Ti prostori bodo sicer boljše od dosedanjih, še vedno pa ne bodo v celoti ustrezali. Za daljšo dobo bo vprašanje ambulantne rešeno šele v jeseni, ko jo bomo spet selili in sicer v pritličje nove stavbe ob zvezni cesti, ki je že v gradnji. Kaj več o tem in nasploh o vprašanju prostorov, v katerih poslujejo v Domžalah zdravstvene enote, bomo bralce obvestili v posebnem članku.

Ob tej priliki obveščamo vse občane tudi o tem, da se je uprava zdravstvenega doma »Dr. Tineta Zajca« izselila iz dosedanjih prostorov v nove pisarne nad trgovino trgovskega podjetja »Radiocenter«, to pa zato, da sta prišla do svojih prostorov novi oddelki za fizioterapijo in oddelki za socialno medicino. Telefonske številke so ostale neizpremenjene in sicer: uprava 295, računovodstvo 267, socialno-medicinski oddelki pa 318. Na to številko lahko kličete tudi dišpanzer za žene in otroke.

Vprašanje:

V drugi številki »Občinskega poročevalca«, je bilo stavljeno vprašanje, če imajo zavarovanci pravico do povračila razlike med vrednostjo prinesenega materiala za protetična dela v zobnih ambulantah in materialom, ki ga ambulate običajno uporabljajo. Zdravstveni dom odgovarja:

Po pravilniku o indikacijah za zobno protetično pomoč, o standardih za material, iz katerega se izdelujejo zobna protetična sredstva, ter o njihovi trajnostni dobi (Pravilnik je bil objavljen v 51. številki Uradnega lista FLRJ letnik 1962) se

zobna protetična sredstva, ki so zagotovljena zavarovanim osebam iz sklada za zdravstveno zavarovanje, smejo izdelovati samo iz standardnih materialov. Za standardne materiale iz katerih se torej smejo izdelovati zobna protetična sredstva, pa se po že omenjenem pravilniku štejejo:

— za prevleke in fiksne proteze — polplemenite zlitine (auropal, palador in pod.) in akrilat,

— za zobne fasete — akrilat in porcelan,

— za proteze — akrilat, kavčuk in polplemenite zlitine,

— za skeletirane proteze pa — zlitine kroma, kobalta in molibdena in podobno.

V praksi šestokrat pacient želi, da se mu zlasti fiksne proteze in prevleke (mostički in krone) izdelajo iz zlata, katerega sam prinese. V takem primeru pripada pacientu povračilo v vrednosti polplemenite zlitine, ki bi bila sicer porabljena za izdelavo protetičnega sredstva. Obračun se opravi po določenih normah, in sicer: za vsak zob se obračuna vrednost 1,80 grama auropala in to po ceni 654 dinarjev za gram. Če kdo od pacientov, ki je sam prinesel zlato, ni dobil povračila v višini auropala, naj to javi upravi zdravstvenega doma »Dr. Tineta Zajca« Domžale. V prijavi naj navede svoje osebne podatke, štev. zdravstvene knjižice in ambulantno, v kateri mu je bilo protetično sredstvo izdelano.

Vprašanje:

Včasih je bilo v koledarjih objavljeno, kdaj so v posameznih krajih sejmi za plemensko in klavno živino, sedaj pa tega ni več. Za nas kmetje bi bilo prav, prav tako pa tudi za potrošnike, da bi v vašem listu

objavili koledar sejmov v občini, da bi bili vsi, ki se za to zanimajo, s tem seznanjeni in bi odpadla kritika, ki se pogosto sliši na ta račun.

Odgovor:

Občinski ljudski odbor Domžale je na seji obeh zborov dne 30. 7. 1959 sprejel ODLOK o sejmskem redu za sejme plemenske in plemene živine. Po tem odloku se vrše redni sejmi za plemensko in plemeno živino vseh vrst v naši občini v Domžalah, Lukovici, Mengšu in Moravčah in sicer v naslednjih dneh:

V Domžalah: 4. januarja, 4. maja, 25. julija in 25. novembra.

V Lukovici: 3. februarja, 26. marca, 27. aprila, 9. septembra, 18. oktobra.

V Mengšu: 9. februarja, 17. marca, 22. maja, 29. septembra, 6. novembra in 9. decembra.

V Moravčah: 24. februarja, 16. maja, 21. junija, 24. avgusta, 11. novembra in 17. decembra.

Če padejo navedeni dnevi na nedeljo ali državni praznik, se vrše sejmi prvega naslednjega dne.

Ta odlok tudi določa, da se ti sejmi vrše lahko samo na posebnih, za to določenih prostorih — sejmiščih, da mora imeti sejmišče tehniko za tehtanje živine in da sejem traja od ranega jutra do 13. ure.

Na teh sejmiščih smejo prodajati plemensko in plemeno živino individualni proizvajalci (kmetje), kmetijske zadrug, zadrugne ekonomije, državna posestva in gospodarske organizacije, ki so za to registrirane.

Kupovati pa smejo plemensko in plemeno živino zasebni proizvajalci za svoje lastne potrebe, kmetijske zadrug za lastne potrebe in potrebe svojih članov in gospodarske orga-

nizacije, ki so registrirane za odkup in prodajo plemenske in plemene živine.

Prekupčevanje živine na teh sejmiščih je prepovedano, vso na sejem prignano živino pa mora pregledati veterinar, da ugotovi, če živina ne kaže znakov kužnih bolezni.

Odkup klavne živine po pooblaščenih odkupovalcih pa se vrši po temle razporedu:

V Domžalah: vsak drugi petek

V Lukovici: vsako prvo in tretjo sredo,

V Dobu: vsako prvo in tretjo sredo,

Na Trojanah vsako drugo in četrto sredo.

V Blagovici: vsako drugo in četrto sredo,

V Mengšu: vsak drugi četrtek,

V Radomljah: vsak drugi četrtek,

V Moravčah: v zimskem času vsak torek, poleti pa vsak drugi torek v mesecu.

IZ MENGSA

Zadnje dni so lahko telefonski naročniki opazili, da mnogo lažje dobivajo zvezo z Domžalami in Ljubljano, kar je bilo do nedavna skoraj nemogoče. Pošta je namreč povečala število telefonskih linij med mengeško in domžalsko centralo. Kot pa se govori, bo kmalu konec tudi podobnim težavam, ki jih imajo naročniki z zvezo s Kamnikom.

tažnih in propagandnih akcij. Tako samo poročilo iz srede decembra 1943 navaja štiri propagandne akcije, več sabotažnih akcij na telefonski napeljavi, požig strelišča pri Domžalah, poskus požiga skladišča na domžalski železniški postaji, obratno sabotažo v tovarni in zanimivo akcijo v kino dvorani v Domžalah. Sredi predstave za nemško vojaštvo in priseljence so vrgli bombo, ki je povzročila strahovito paniko. Drugi dan so enote SS in policija aretirale vso mladino od 12. do 18. leta, jo zbrali na sejmišču in šele po celodnevni zaslišanju so jih v mraku spustili domov. Poročilo posebej hvali hrabrost in discipliniranost organizacij Pionirjev svobode. Mladinska organizacija je bila pravi zgled neprestane dejavnosti. Tudi NZ je izvršila vrsto sabotažnih akcij.

Lukovski rajon. Obsegal je 4 občine (Lukovica, Blagovica, Krašnja, Radomlje) in 67 vasi. Do srede januarja 1944 je v rajonu obstajal že 1. rajonski, 4 občinski in 12 vaških NOO, 1 rajonski, 4 občinski in 29 vaških odborov ZSM, 4 občinski in 24 vaških odborov SPZZ, 1 rajonski, 4 občinski in 30 vaških odborov

SNP, NZ pa je bila organizirana v 1 četi, 6 vodih in 31 desetinah. Od osnovanja rajona konec oktobra do 15. decembra 1943 so odbori zbrali 7965 RM denarja, SNP pa je v začetku januarja 1944 razdelila 43 družinam 2645 RM pomoči. NZ je bila zelo aktivna. 17. decembra je npr. požagala 40 telefonskih drogob ob cesti Lukovica—Moravče. Tudi mladina je vršila podobne akcije.

Mengeški rajon je obsegal 1 trg, 22 vasi in 4 tovarne. Razdeljen je bil na občine Mengeš, Topole, Trzin in Črnuče. Komaj dober mesec po ustanovitvi, 3. oktobra 1943, so že kot prvi v okrožju ustanovili rajonski NOO. Tedaj so obstajali v tem rajonu 4 občinski in 12 vaških vaških odborov SNP, NZ pa je bila organizirana v 12 vaseh. Tudi v mengeškem rajonu je bila tehnika osnovana že zelo zgodaj. Ob ustanovitvi sredi septembra je razmnožila 2000 izvodov Radio poročil in 410 izvodov Slovenskega poročevalca. Prve dni oktobra so odbori zbrali 1905 RM. Mladina se je še posebej odlikovala s številnimi nabiralnimi, sabotažnimi in

propagandnimi akcijami. Do srede januarja 1944 je bil storjen nov velik korak za doseg množičnosti v organizacijah OF. Deloval je 1 rajonski, 4 občinski in 16 vaških NOO, 4 občinski in 17 vaških odborov ZSM, 4 občinski in 16 vaških odborov SPZZ, 1 rajonski, 4 občinski in 13 vaških odborov SNP, NZ pa je bila organizirana v 4 čete, 14 vodov in 28 desetih. Odbori so bili zelo aktivni. GFK je zgradila lastna skladišča in redno pošiljala živila ter opremo za vojsko tudi v okrožna skladišča. SNP je decembra podpirala 36 družin s 1030 RM, januarja 1944 pa je pomoč narasla na 2148 RM. NZ je v tem času uničila tudi 1500 m kabla in sodelovala pri požigu šole v Vodicih in Sokolskega doma v Trzinu. Mengeški rajon je kot prvi v celem okrožju uspel vzpostaviti celotno organizacijsko zgradbo odborov OF. Tudi v komendskem, tuhinjskem in kamniškem rajonu so se po precejšnjih začetnih težavah, v nekatere predele teh rajonov so prvič prišli organizatorji OF, frontne organizacije ugodno razvijale. Zlasti iz kamniškega rajona so okrožnim forumom dotekali visoki denarni dohodki.

Najmlajši na smučeh

Doslej so posvečali zimskemu športu večjo pozornost le v TVD Partizanu-Ihan. Letošnja skupna akcija Društva prijateljev mladine in obč. zveze za telesno kulturo pomeni pomemben korak v vzgoji in množičnosti smučarskega naraščanja v naši občini. V zimskih počitnicah so bili organizirani začetniški tečaji v Domžalah, Brdu, Moravčah, Mengšu in Rovih.

Mladina je pokazala veliko veselja in interes za zimski

bil tečaj na Brdu pri Lukovici. Tečaj je trajal tri dni in se ga je udeležilo 34 tečajnikov. Zaključno tekmovanje je oviral novozapadli sneg in tudi ves čas tekmovanja je snežilo.

Najboljši trije pionirji v slalomu so bili: Pirc Branko, Zaje Miha in Pogačar Janez.

V Moravčah se je vršil trodnevni tečaj za 37 tečajnikov. Tečaj je pokazal, da bi lahko s pravilno organizirano vadbo dobili tudi med moravško mladino odlične športnike.

Naši najmlajši in njihovi vodniki na smučeh

šport. Tečajeve se je udeležilo preko 250 pionarjev in pionirk. Obilna udeležba in rezultati zaključnih tekmovanj so najlepše priznanje organizatorjem in vaditeljem. Načrtno delo v tej smeri bo brez dvoma prispevalo k razmahu zimskega športa, ki je bil v zadnjih letih precej zanemarjen.

Trodnevnega tečaja v Domžalah se je udeležilo 80 tečajnikov. Pionirji in pionirke so se seznanili z osnovami alpske vožnje in smučarskega teka. Najbolj hrabri pa so spoznali užitek smučarskih skokov.

Po končanem tekmovanju je bilo izvedeno tekmovanje v slalomu na Postovki. Tekmovali so po jakostnih skupinah.

Rezultati:

I. skupina: 1. Ogrinc Marjan, 2. Zaje Silvo, 3. Šorn Bojan

II. skupina: 1. Kapla Bojan, 2. Vulkan Mija, 3. Vajt Dušan

III. skupina: 1. Suštar Lado, 2. Berdajs Marjan, 3. Huth Ana.

Za pionirje Crnega grabna je

Po tečaju je bilo izvedeno tekmovanje v slalomu v dveh skupinah.

I. skupina: 1. Lovrač Marjan, 2. Končar Jože, 3. Rožič Zdravko.

II. skupina: 1. Cerar Lojze, 2. Podbevšek Stane, 3. Slibar Miro.

Na štiridnevem tečaju se je 36 pionirjev in pionirk urilo v veččinah belega športa na pobočjih Gobavice nad Mengšem. Med tečajem so izvedli tekmovanje v veleslalomu v okviru društvenega prvenstva TVD Partizan-Mengeš. Najboljši med pionirji je bil Škrlep.

O tekmah na Rovih pa poročamo na drugem mestu.

Vsi ti tečaji so pokazali, da si naša mladina želi športnega izživiljanja. Istočasno lahko ugotovimo, da imamo dober lasten strokovni kader! Sprašujemo pa se ali res ni v naši občini športnih delavcev, ki bi to mladino organizirali in vodili?

Tekmovanja se je udeležilo rekordno število tekmovalcev. Svoje zastopnike so poslali smučarski klubi Enotnost, Triglav, Elektra, Kamnik; Partizanska društva Bled, Javornik, Škofja Loka, Gorenja vas, Dol, Kisovec, Mojstrana, Duplica in Nova Gorica. Tekmovanja sta

se poleg domačih skakalcev udeležila tudi zastopnika JLA Pečar Marjan in Slibar Jože.

Preko 1800 gledalcev je z navdušenjem sledilo tekmovanju 90 skakalcev, ki so si v težkih pogojih prizadevali pokazati vse svoje znanje.

S posebno nestrpnostjo so gledalci pričakovali nastop naših junakov planiške velikanke. Bili so priča ostre borbe med Pečarjem, Jemcem in Slibarjem. Neugodne snežne razmere so po slogu in daljavah odličnemu Jemcu in svetovnemu rekorderju Slibarju zaradi padcev onemogočile boljše uvrstitve. Pečar Marjan je z zanesljivim doskokom, solidno daljavo in v odličnem slogu premočno zmagal in osvojil prehodni pokal ObZTK Domžale.

Nič manjšega priznanja niso bili deležni prizadevni domači tekmovalci. Posebno je ugajal 12-letni pionir Šorn Bojan, ki

je s skokoma 22 in 23 metrov osvojil občinsko prvenstvo med mladinci, med člani pa je s skokoma 29 in 27 metrov osvojil prvo mesto Grilj Sašo pred Suštajem in Majdičem.

Rezultati — člani: 1. Pečar (JLA) 212,5 točk (39, 41,5 m). 2. Brilej 182,7 (37,5, 36,5) 3. Giacomelli 177,6 (36,5, 34,5), 4. Vidovič 176,7 (35, 34), 5. Rogelj 165,4 (34,5, 34), 6. Oman A. (vsi Enotnost) 164,5 (34, 35), 7. Slibar (JLA) 163,7 (37,5, 37,5 p)

mladinci: 1. Dovžan (M) 200,5 (33,5, 32,5), 2. Jurman (E) 192,5 (33, 32,5), 3. Malej (Jav.) 175,1 (31,5, 31).

Tekmovanje je pokazalo velik interes mladine in odraslih za smučarske skoke. Prepričani smo, da se bo po tem tekmovanju še marsikateri mladinec naše občine odločil za ta zimski šport. Organizacija takih tekmovanj bo pripomogla tudi k kvalitetnemu dvigu domačih skakalcev.

Športni dogodki

Okrajnega prvenstva v smučarskih tekih v Logatcu se je udeležilo 10 smučarjev Partizana-Ihan. Tekmovalci Ihana so dosegli lepe uspehe in osvojili v dveh disciplinah okrajno prvenstvo.

Tekmovalcec Slovník Zvone (Ihan) je v teku na 15 km zasedel četrto mesto.

Mladinci so osvojili dvojno okrajno prvenstvo. Okrajni prvak med mladinci na 10 km dolgi progi, je postal Majcen Jože.

Mlajši mladinci so na progi 8 km osvojili kar prva tri mesta: 1. Majcen Niko, 2. Jančar Tone, 3. Slovník Bogdan.

Med mladinkami je predstavnica Ihana Kovič Lidija na 8 kilometrov dolgi progi osvojila drugo mesto za zmagovalko Lipovšek — Enotnost.

V spomin na slavne borbe Cankarjevega bataljona januarja 1942 prireja Zveza borcev Kranj tradicionalno množično tekmovanje »Po stezah partizanske Jelovice«. Letošnjega tekmovanja v Dražgošah se je udeležilo rekordno število 500 tekmovalcev. Našo občino sta z lepimi uspehi zastopali dve ekipi.

Ihanski smučarji-mladinci so zastopali odred predvojaške vzgoje iz Domžal in v patroljnem teku na 5 km dosegli drugo mesto — za odredom iz Radovljice so zaostali le za 12 sekund.

Posebno lep uspeh je dosegla »124 let stara« ekipa Partizana-Ihan v postavi Rak, Kvas, Jerman. Ekipa je med desetimi moštvii v patrolji veteranov na 10 km osvojila častno 3. mesto.

Smučarji TVD Partizan-Mengeš so izvedli društveno prvenstvo v veleslalomu na 800 m dolgi progi na Gobavci. Tekmovanja se je udeležilo kljub slabemu vremenu 37 tekmovalcev.

Novozapadli sneg tudi ni bil

ovira 21 smučarjem-skakalcem, da se ne bi pomerili v skokih na domači skakalnici.

V veleslalomu je bil med člani najboljši Majcen; med mladinci Burnik in med pionirji Škrlep.

Rezultati skokov: člani: Stele 215,7 (17, 18) mladinci: Kurent 204,4 (16, 16,5)

pionirji: Tome 170 (11,5, 12)

Občinska zveza za telesno kulturo Domžale je izvedla tudi občinsko šolsko prvenstvo v smučarskih tekih. Tega tekmovanja se je udeležilo preko 140 smučarjev s šol: Brdo, Dob, Radomlje, Mengeš, Ihan, Trzin, Domžale I. in II. Tekmovanje se je odvijalo po skupinah:

pionirji — 3 km: Slovník (Dom. I.), Brinovec (Dom. I.)

pionirji — 2 km: Kovič (Dom. II.), Capuder (Dob)

pionirji — 1 km: Gregorčič (Ihan), Vodopivec (Dom. I.)

pionirke — 2 km: Rak Breda (Dom. I.), Sedelšek (Dom. I.)

pionirke — 1 km: Anžin (Ihan), Tirko (Dob).

Smučarji Partizana Ihan so organizirali v nedeljo 10. februarja odprto občinsko prvenstvo v smučarskih tekih. Sodelovalo je 32 smučarjev iz Ljubljane, Dola, Domžal in Ihana.

Rezultati: člani — 15 km: 1. Brezovšek Viktor (Enotnost Lj.) 54:54, 2. Slovník Zvone (Ihan) 56:02

mladinci — 7,5 km: 1. Majcen Jože (Ihan) 28:50

mlajši mladinci — 7,5 km: 1. Mrzlikar Franc (Enotnost Lj.) 28:29, 2. Majcen Niko (Ihan) 29:07

mladinke — 3 km: 1. Kovič Lidija (Ihan) 22:18

pionirji — 3 km: 1. Gregorin Niko (Ihan) 20:28

pionirke — 3 km: 1. Rak Breda (Ihan) 24:45

Pečar najboljši, Grilj občinski prvak

Občinska zveza za telesno kulturo Domžale je v nedeljo, 3. februarja organizirala odprto občinsko prvenstvo v smučarskih skokih. Novozapadli sneg ni oviral prizadevnih ihanskih smučarjev, da ne bi odlično pripravili svojo 45-metrsko skakalnico.